LÖG

um erfðafjárskatt.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Af öllum fjárverðmætum og fjármunaréttindum, er við skipti á dánarbúi manns hverfa til erfingja hans, skal greiða skatt til erfðafjársjóðs eftir lögum þessum, enda fari búskiptin fram hér á landi, þó með þeim undantekningum er lög þessi greina.

Af fasteignum hér á landi, sem tilheyra dánarbúum sem skipt er erlendis, skal einnig greiða skatt eftir lögum þessum, enda sé ekki innheimtur af viðkomandi fasteign hliðstæður skattur í því ríki þar sem búskiptin fara fram.

Á sama hátt skal greiða skatt eftir lögum þessum af gjafaarfi, dánargjöfum, fyrir fram greiddum arfi og gjöfum þar sem gefandi hefur áskilið sér not eða tekjur af hinu gefna til dauðadags eða um tiltekinn tíma sem ekki er á enda við fráfall hans.

2. gr.

Eftirtalin hugtök eru í lögum þessum notuð sem hér segir:

A. Sambýlismaður: Sá sem stofnað hefur til óvígðrar sambúðar við persónu af gagnstæðu kyni og tekur arf eftir hana samkvæmt arfleiðsluskrá þar sem stöðu hans sem sambýlismanns arfleiðandans er ótvírætt getið.

B. Stjúpbarn: Barn maka, enda hafi það alist upp á heimili arfleiðanda.

C. Fósturbarn: 1) Barn annars manns er alist hefur upp á heimili arfleiðanda frá barnæsku til sjálfræðisaldurs, 2) barn sambýlismanns arfleiðanda, 3) barn maka arfleiðanda, ef það telst ekki stjúpbarn arfleiðanda.

3. gr.

Fjárhæð erfðafjárskatts ræðst af sifjatengslum erfingja við arfleiðanda, hvort heldur sem arfur fellur til erfingja samkvæmt beinum lagaákvæðum, erfðaskrá eða dánargjafargerningi.

Nú afsalar maður sér arfi eftir annan mann og skal þá erfingi, sem við arfsafsalið fær stærri arfshluta en hann ella hefði fengið, greiða af hinum aukna arfi sama erfðafjárskatt og hinum hefði borið að greiða er afsalaði sér arfi. Sé sá undanþeginn erfðafjárskatti, sem afsalar sér arfi, skal sá er þann arf hlýtur greiða af honum sama erfðafjárskatt og honum hefði borið að greiða ef hann hefði tekið þann arf beint.

4. gr.

Af arfi, sem fellur til þess hjóna sem lifir hitt, svo og arfi sambýlismanns, sbr. 2. gr., skal engan erfðafjárskatt greiða, sbr. þó ákvæði 2. mgr. 3. gr.

Af arfi, sem fellur til kirkna, opinberra sjóða, líknar- og menningarstofnana eða félaga, skal engan erfðafjárskatt greiða, sbr. þó ákvæði 2. mgr. 3. gr. Sama gildir um handrit, bókasöfn, listaverk og minjagripi sé hlutum þessum ánafnað eða þeir gefnir opinberum söfnum landsins eða alþjóðlegum stofnunum.

Fjárhæð erfðafjárskatts af arfi annarra erfingja en að framan greinir ákveðst þannig, sbr. þó 5. gr.:

A. Af arfi, sem fellur til niðja hins látna, kjörbarna, stjúpbarna eða fósturbarna eða niðja þeirra, svo og af arfshluta sem ráðstafað hefur verið með erfðaskrá samkvæmt ákvæðum 35. gr. erfðalaga nr. 8 1962, skal greiða af arfi hvers erfingja um sig: Af fyrstu 140 000,00 krónum 5 af hundraði, af næstu 140 000,00 krónum 6 af hundraði, og svo áfram þannig að skatturinn eykst um einn af hundraði af hverjum 140 000,00 krónum er arfur hækkar um, allt til þess að skatturinn nær því að verða 10 af hundraði.

B. Af arfi, sem fellur til foreldra hins látna eða niðja þeirra er ekki falla undir A-lið þessarar málsgreinar, skal greiða af arfi hvers erfingja: Af fyrstu 140 000,00 krónum 15 af hundraði, af næstu 140 000,00 krónum 17 af hundraði, og svo áfram þannig að skatturinn eykst um tvo af hundraði af hverjum 140 000,00 krónum er arfur hækkar um, allt til þess er skatturinn nær því að verða 25 af hundraði.

C. Af arfi, sem fellur til afa eða ömmu hins látna eða barna þeirra eða fjarskyldari eða óskyldra aðilja, skal greiða af arfi hvers erfingja: Af fyrstu 140 000,00 krónum 30 af hundraði, af næstu 140 000,00 krónum 33 af hundraði og svo áfram þannig að skatturinn eykst um þrjá af hundraði við hverjar 140 000,00 krónur er arfur hækkar um, allt til þess er skatturinn nær því að verða 45 af hundraði.

Nú byrja búskipti eftir lát beggja hjóna og skal þá leggja erfðafjárskatt á arf erfingjanna eins og um eitt bú sé að ræða án tillits til þess hvort erfingjar beggja hjónanna séu hinir sömu eða ekki.

5. gr.

Af þeim réttindum, sem lög þessi taka til samkvæmt 1. gr. og afhent eru sem greiðsla til erfingja fyrir fram upp í arf, skal greiða erfðafjárskatt sem hér segir:

Erfingjar, sem falla undir A-lið 3. mgr. 4. gr., skulu greiða 10 af hundraði.

Erfingjar, sem falla undir B-lið 3. mgr. 4. gr., skulu greiða 25 af hundraði.

Erfingjar, sem falla undir C-lið 3. mgr. 4. gr., skulu greiða 45 af hundraði.

Efingjar, sem falla undir 1. eða 2. mgr. 4. gr., þurfa ekki að greiða erfðafjárskatt af fyrir fram greiddum arfi.

6. gr.

Nú nemur fjárhæð, sem samtals fellur í arf, lægri fjárhæð en kr. 10 000,00 og eru erfingjar þá undanþegnir erfðafjárskatti.

Erfðafjárskattur skal talinn í heilum krónum, en lægri fjárhæð sleppt.

7. gr.

Erfðafjárskatt skal greiða við lok skipta viðkomandi dánarbús og skal hann reiknaður út miðað við verðmæti arfs hvers erfingja á gjalddaga skattsins.

Sé búi skipt einkaskiptum eða af löggiltum skiptaforstjóra skal búskiptum lokið og erfðafjárskatturinn greiddur eigi síðar en innan 12 mánaða frá andláti arfleiðanda. Skiptaráðandi getur þó lengt þennan frest um allt að sex mánuði í senn séu fyrir hendi sérstakar ástæður er geri slíka framlengingu nauðsynlega fyrir erfingjana.

Sé búi skipt opinberum skiptum skal erfðafjárskattur greiddur við lok skipta.

Nú eru búskipti mjög umfangsmikil og getur skiptaráðandi þá með úrskurði heimilað að skiptum verði lokið í tilteknum áföngum og erfðafjárskattur greiddur af hverjum áfanga fyrir sig. Slíka heimild má þó ekki veita nema um sé að ræða fullnaðaruppgjör á arfi tiltekinna erfingja með hverjum áfanga.

Ekki er heimilt að gefa erfingjum út yfirlýsingu um eignarheimild þeirra að tiltekinni eign dánarbús fyrr en erfðafjárskattur af viðkomandi eign hefur verið greiddur.

Réttaráhrif fyrirframgreiðslu upp í arf miðast við það tímamark er erfðafjárskattur er greiddur eða, ef ekki þarf að greiða erfðafjárskatt vegna afhendingar viðkomandi eignar, þegar skiptaráðandi hefur áritað erfðafjárskýrslu varðandi fyrirframgreiðsluna.

8. gr.

Nú deyr maður sem tæmst hefur arfur áður en skiptum á því búi er lokið og skal þá dánarbú hans taka þann arf er hinn látni ella hefði hlotið og greiða þann erfðafjárskatt er honum hefði borið að greiða.

9. gr.

Við ákvörðun gjaldstofns skal um eftirfarandi eignaliði miða við eftirfarandi, enda séu eignirnar ekki seldar á opinberu uppboði:

A. Fasteignir skulu taldar á fasteignamatsverði sem í gildi er þegar erfðafjárskattur er greiddur. Af leigulóðarréttindum skal einnig greiða erfðafjárskatt með sama hætti. Nú er eignarréttur að fasteign háður kvöð um innlausnarrétt tiltekins aðilja og skal þá leggja erfðafjárskatt á innlausnarverðið sé það lægra en fasteignamatsverðið.

B. Bifreiðir skulu taldar á áætluðu markaðsverði.

C. Innbú, málverk og bækur, safngripir, aðrir listmunir og þess háttar skal talið á matsverði.

D. Vélar, verkfæri og áhöld skulu talin á matsverði.

E. Búpeningur skal talinn á því verði sem lagt hefur verið til grundvallar landbúnaðarskýrslu til skattyfirvalda á því ári sem erfðafjárskattur er greiddur.

F. Inneignir hjá bönkum, sparisjóðum eða öðrum innlánsdeildum, sem og aðrar inneignir og útistandandi skuldir, skulu taldar að meðtöldum tilföllnum vöxtum og/eða verðbótum.

G. Skuldabréf til tveggja ára eða lengri tíma með bundnum vöxtum og óverðtryggð skulu talin á áætluðu markaðsverði.

H. Verðtryggð spariskírteini ríkissjóðs og happdrættisskuldabréf ríkissjóðs skulu talin á nafnverði að viðbættum áföllnum vöxtum og verðbótum á höfuðstól.

I. Hlutabréf skulu talin á nafnverði að meðtöldum jöfnunarhlutabréfum sem réttur hefur stofnast til fyrir lok skipta.

J. Hugverkaréttindi hvers konar skulu talin á matsverði ákveðnu af aðiljum sem skiptaráðandi telur til þess hæfa.

Félagsmálaráðherra getur með reglugerð sett nánari ákvæði um ákvörðun gjaldstofna samkvæmt lögum þessum.

Nú kemur við skipti á búi fram eign og ekki er til að dreifa í lögum þessum né reglugerð ákvæði er við getur átt um hana og ákveður þá skiptaráðandi hvernig fundið verði á hana matsverð sem erfðafjárskattur greiðist af.

10. gr.

Skuldir arfleiðanda, þar með talin væntanleg opinber gjöld, skulu koma til frádráttar áður en erfðafjárskattur er reiknaður, svo og útfararkostnaður arfleiðanda og kostnaður sem nauðsynlegur reynist til að ákvarða gjaldstofna samkvæmt 9. gr. Þessir liðir skulu sundurliðaðir á erfðafjárskýrslu og studdir gögnum.

11. gr.

Nú skipta erfingjar dánarbúi einkaskiptum og skulu þeir þá, innan þeirra tímamarka er í einkaskiptaleyfi greinir, skila til skiptaráðanda útfylltri erfðafjárskýrslu í þremur eintökum á eyðublöðum sem félagsmálaráðuneytið leggur til í þessu skyni. Skal skýrslan vera skilmerkilega útfyllt og gögn fylgja henni til skýringar þeim fjárhæðum sem þar eru greindar. Skulu allir erfingjar undirrita erfðafjárskýrsluna.

Skiptaráðandi skal yfirfara erfðafjárskýrslu og gæta þess sérstaklega að hún sé í samræmi við skiptagerð viðkomandi dánarbús. Telji skiptaráðandi skýrslu áfátt að einhverju leyti getur hann veitt viðkomandi aðiljum tiltekinn frest til að bæta úr eða leiðrétt sjálfur séu ágallar smávægilegir.

12. gr.

Skiptaráðandi skal yfirfara hvort eignir séu réttilega fram taldar á erfðafjárskýrslu, svo og annað það sem áhrif hefur á fjárhæð erfðafjárskatts.

Þegar skiptaráðandi hefur yfirfarið erfðafjárskýrslu og telur hana fullnægjandi skal hann reikna út erfðafjárskatt hvers erfingja og rita fjárhæð hans í þar til ætlaðan reit á skýrslunni. Síðan áritar hann öll eintök skýrslunnar um að hann hafi yfirfarið hana.

13. gr.

Nú greinir erfingja á við skiptaráðanda um gjaldstofn vegna tiltekinnar eignar eða annað sem áhrif hefur á fjárhæð erfðafjárskattsins og skal skiptaráðandi þá veita þeim allt að tveggja vikna frest til að leggja fram gögn til stuðnings kröfum sínum og að því búnu kveða upp rökstuddan úrskurð um ágreiningsefnið. Sætir slíkur úrskurður kæru til Hæstaréttar.

Ef sérstaklega stendur á getur skiptaráðandi lengt frest samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar um allt að tvær vikur.

Þegar endanleg niðurstaða um ágreiningsefnið liggur fyrir áritar skiptaráðandi skýrsluna samkvæmt ákvæði 2. mgr. 12. gr.

14. gr.

Þegar dánarbúi er skipt opinberum skiptum skal skiptaráðandi útfylla erfðafjárskýrslu og leggja hana fram sem fylgiskjal með frumvarpi að úthlutunargerð. Um andmæli erfingja gegn útreikningi erfðafjárskattsins skal farið að hætti 13. greinar.

15. gr.

Gjalddagi erfðafjárskatts er sá dagur er skiptaráðandi áritar erfðafjárskýrslu samkvæmt 2. mgr. 12. gr., ef um er að ræða einkaskipti eða skipti sem löggiltur skiptaforstjóri stýrir, en sé um önnur opinber skipti að ræða er gjalddagi sá dagur er skiptagerð búsins liggur fyrir í endanlegri gerð.

Ef erfðafjárskattur hefur eigi verið greiddur innan tveggja vikna frá gjalddaga skulu innheimtir til viðbótar dráttarvextir. Dráttarvextir eru þeir sömu og hjá innlánsstofnunum, sbr. 13. gr. laga nr. 10/1961 og ákvörðun Seðlabanka Íslands á hverjum tíma.

16. gr.

Skiptaráðendur skulu fyrir 15. janúar ár hvert senda skattstjóra í sínu skattumdæmi eitt eintak af öllum erfðafjárskýrslum sem þeir hafa afgreitt á næstliðnu ári.

17. gr.

Skiptaráðendur skulu fyrir 15. janúar ár hvert senda ríkisendurskoðun eitt eintak af öllum erfðafjárskýrslum sem þeir hafa afgreitt á næstliðnu ári.

18. gr.

Nú kemur í ljós við endurskoðun skattyfirvalda að eign er ekki talin fram á erfðafjárskýrslu sem gögn skattyfirvalda benda til að þar ætti að vera og skal skattstjóri þá gera viðkomandi skiptaráðanda viðvart um það skriflega, og fer um slík mál að hætti 20. gr. laga þessara.

Nú kemur í ljós við endurskoðun ríkisendurskoðunar að fjárhæð erfðafjárskatts þykir ekki hafa verið réttilega út reiknuð og skal ríkisendurskoðun þá skriflega krefja skiptaráðanda um skýringar. Úrskurðar ríkisendurskoðun síðan, að fenginni umsögn skiptaráðanda, til hvaða ráðstafana skuli grípa í viðkomandi máli.

19. gr.

Allir embættismenn og aðrir, sem opinberum störfum gegna, svo og stjórnendur banka, sparisjóða, vátryggingarfélaga, hlutafélaga, kaupfélaga eða annarra félaga eða stofnana, þ. m. t. skattstjórar, eru skyldugir til að gefa án endurgjalds hvers konar upplýsingar er skiptaráðandi leitar eftir í sambandi við framkvæmd laga þessara, t. d. skýrslur um bankaviðskipti og inneignir, skuldabréf, hlutabréf o. s. frv.

Nú skorast einhver undan að gefa þær skýrslur sem hann er krafinn um samkvæmt þessari grein og getur skiptaráðandi þá kveðið upp úrskurð um skyldu hans í þessu sambandi. Þann úrskurð má kæra til Hæstaréttar.

20. gr.

Nú hafa eignir vísvitandi verið vantaldar á erfðafjárskýrslu eða rangar upplýsingar verið gefnar er áhrif hafa haft á álagningu erfðafjárskatts til lækkunar og skal erfingi þá greiða allt að fimmfaldri þeirri fjárhæð í viðbótarerfðafjárskatt er skatturinn að réttu lagi hefði orðið hærri en hann varð.

Skiptaráðandi, sem fær upplýsingar um atriði sem fyrri málsgrein þessarar greinar kann að taka til, skal tafarlaust boða erfingja á sinn fund og leita skýringa hans eða þeirra um sakarefnið. Telji hann skýringar erfingja afsakanlegar skal hann veita þeim stuttan frest til að skila viðbótarerfðafjárskýrslu. Telji skiptaráðandi skýringar viðkomandi aðilja ófullnægjandi skal hann með rökstuddum úrskurði leggja á erfingjana viðbótarerfðafjárskatt samkvæmt ákvæðum 1. málsgreinar þessarar greinar. Jafnframt skal skiptaráðandi tilkynna ríkissaksóknara um málið, sbr. 24. grein.

21. gr.

Skiptaráðandi er innheimtumaður ríkissjóðs að því er erfðafjárskatt varðar og getur hann látið taka skattinn lögtaki samkvæmt lögum nr. 29 1885.

Erfingjar eru ábyrgir fyrir greiðslu erfðafjárskatts einn fyrir alla og allir fyrir einn, með þeirri takmörkun þó að ekki verður innheimt hjá neinum meira en sem svarar heildararfi hans samkvæmt skiptagerð viðkomandi dánarbús.

22. gr.

Fjárhæðir þær, sem um er rætt í 4. og 6. gr. laga þessara, skulu vera grunnfjárhæðir er breytast skulu hinn 1. desember ár hvert í samræmi við breytingar á vísitölu byggingarkostnaðar frá 1. október á næstliðnu ári til jafnlengdar á næsta ári, í fyrsta sinn 1. desember 1984. Heimilt skal að færa fjárhæðir þessar, standi þær ekki á heilu hundraði króna, upp í næsta heilt hundrað, standi þær á 50 krónum eða meira, en ella skal færa þær niður í næsta heilt hundrað fyrir neðan.

Félagsmálaráðuneytið skal með hæfilegum fyrirvara fyrir 1. desember ár hvert auglýsa opinberlega þær breytingar sem verða á viðmiðunarfjárhæðum samkvæmt 1. málsgrein þessarar greinar.

23. gr.

Félagsmálaráðherra getur með reglugerð kveðið nánar á um framkvæmd einstakra ákvæða laga þessara.

24. gr.

Brot gegn lögum þessum eða reglugerðum settum samkvæmt þeim varða sektum, varðhaldi eða fangelsi allt að tveimur árum, enda liggi ekki við brotinu þyngri viðurlög samkvæmt öðrum lagaákvæðum.

25. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað og taka til allra þeirra búa sem skipt er eftir gildistöku þeirra.

Jafnframt falla úr gildi lög nr. 30 27. júní 1921, um erfðafjárskatt, svo og lög nr. 50 26. maí 1972 og lög nr. 46 12. maí 1978, um breyting á þeim lögum.

Gjört í Reykjavík, 25. maí 1984.

Vigdís Finnbogadóttir.
(L. S.)

Alexander Stefánsson.

Nr. 84

LÖG

1. júní 1984

um veitingu ríkisborgararéttar.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisborgararétt skulu öðlast:

1. Adal, Myrtle Rosina, húsmóðir á Seltjarnarnesi, f. 4. júlí 1962 í Guyana.
2. Akasheh, Mahshid, verkfræðingur í Garðakaupstað, f. 21. maí 1957 í Íran.
3. Anna Björg Michaelsdóttir, verkakona í Reykjavík, f. 21. ágúst 1957 á Íslandi.
4. Assmann, Wolfgang, verkamaður í Reykjavík, f. 25. maí 1940 í Þýskalandi.
5. Bang, Anne Lise, húsmóðir í Reykjavík, f. 14. okt. 1942 á Íslandi.
6. Berman, Robert Clive, kennari í Reykjavík, f. 12. ágúst 1949 í Bretlandi.
7. Björn Ryel Ólafsson, námsmaður í Kaupmannahöfn, f. 24. júlí 1955 í Danmörku.
8. Boulter, Fred, nuddari í Reykjavík, f. 22. febr. 1956 í Bandaríkjunum.
9. Bui, Thuy Xuan, mælingamaður í Reykjavík, f. 14. júlí 1952 í Víetnam.
10. Campbell, Duncan Wilson, tónlistarmaður í Reykjavík, f. 5. nóv. 1950 í Skotlandi.
11. Chau, Minh Chi Tran, iðnverkamaður í Reykjavík, f. 22. des. 1956 í Víetnam.
12. Chinotti, Gerard Marcel Fernand Henri, kennari í Reykjavík, f. 13. júní 1941 í Frakklandi.
13. Christiansen, Johan Sophus Dahl, nemi í Reykjavík, f. 6. mars 1955 á Íslandi.
14. Coënca, Carol, húsmóðir í Reykjavík, f. 20. jan. 1953 í Frakkalandi.
15. Czizmouski, Waldemar Anton, f. 21. desember 1952 í Póllandi.
16. Czizmouski, Jolanta Banach, f. 11. maí 1953 í Póllandi.
17. David, Marie Ivy Doris, húsmóðir á Akureyri, f. 7. apríl 1960 á Mauritius.
18. Du, Cuong Quoc, verkamaður í Reykjavík, f. 22. júní 1956 í Víetnam.
19. Du, Le Kim, iðnverkakona í Reykjavík, f. 13. sept. 1961 í Víetnam.
20. Du, Minh Phuoc, iðnverkamaður í Reykjavík, f. 29. júní 1960 í Víetnam.
21. Du, Quang Phuoc, verkamaður á Stöðvarfirði, f. 9. des. 1958 í Víetnam.
22. Edna María Michaelsdóttir, listakona í Svíþjóð, f. 18. júlí 1958 á Íslandi.
23. Foulger, Gillian Rose, jarðeðlisfræðingur í Reykjavík, f. 19. des. 1952 í Bretlandi.